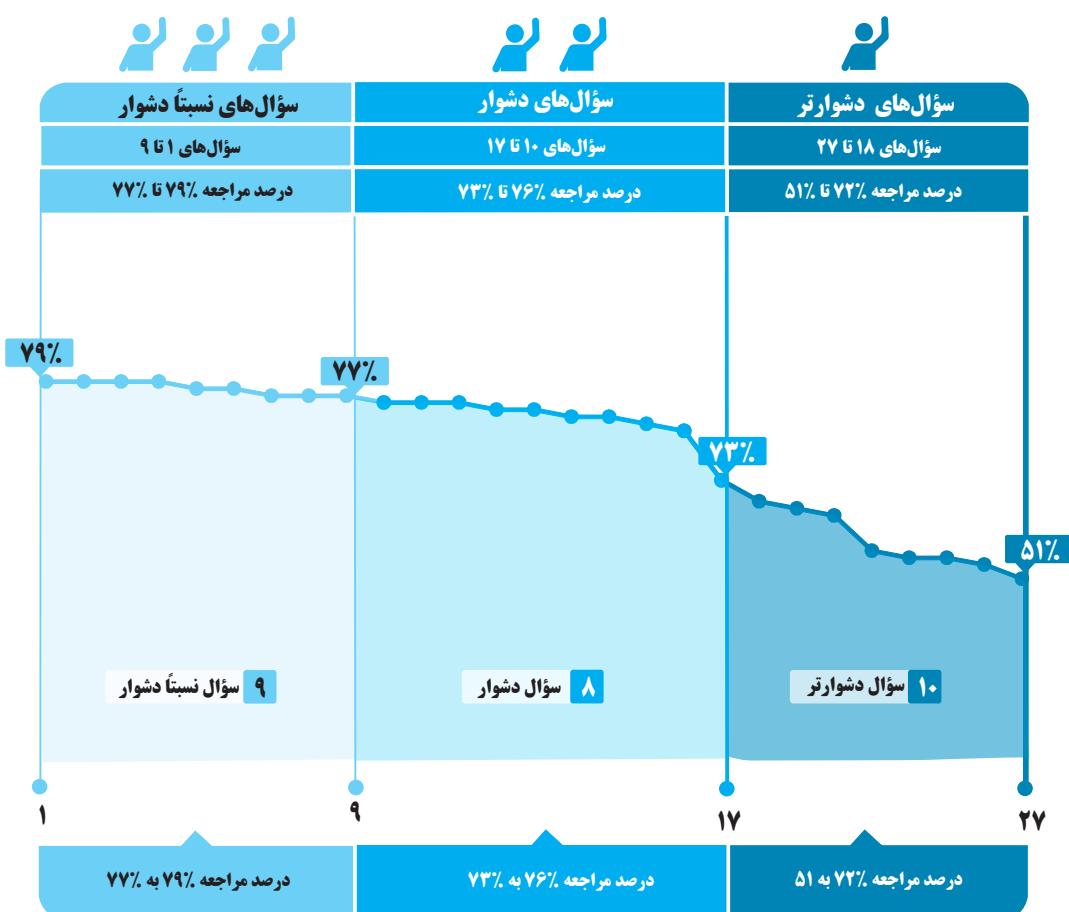

هدف زندگی

برای هر مبحث کتاب، جدول و نمودار سطح‌بندی سؤال‌ها مانند نمودار پایین تهیه شده، در این جدول تعداد و شماره سؤال‌های هر سطح، (نسبتاً دشوار، دشوار، دشوارتر)، درصد‌های مراجعته ابتدایی و انتهایی هر سطح مشخص و نمودار براساس درصد مراجعته به سؤال و شماره سؤال‌ها تنظیم شده است. بدینهی است که این نمودار باید شب منطقی داشته و هرچه رو به پایان می‌رویم درصد مراجعته، کمتر و سؤال‌ها دشوارتر شود.

معرفی نشانه‌ها

در مقابل هر سؤال سه نشانه‌ی زیر را مشاهده می‌کنید:

۱ تاریخ برگزاری آزمون

۲ درصد دانش‌آموزانی که پاسخ صحیح داده‌اند.

۳ درصد مراجعته‌کنندگان به هر سؤال

سوال‌های نسبتاً دشوار

-۱ کدام عبارت با مفهوم مصرع زیبای مولانا که می‌فرماید «چون که صد آمد نود هم پیش ماست» مطابقت دارد؟

۱) تلاش برای رسیدن به نعمت‌های دنیا، ضروری و خوب است.

۲) اهداف فرعی را نباید جای اهداف اصلی قرار دهیم.

۳) برخی از اهداف و دلستگی‌ها محدود و پایان‌پذیر هستند.

۴) برخی هدف‌های زندگی دربردارنده هدف‌های دیگر هستند.

-۲ چون خدای جهان خالقی ... است، در پس خلقت تک تک موجودات هدفی وجود دارد که آیه ... بیان‌گر این مفهوم می‌باشد.

۱) علیم- «و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بينهما لاعبين ما خلقناهُمَا إلَّا بالحق»

۲) حکیم- «مَنْ كَانَ يَرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنَّدَ اللَّهَ ...»

۳) علیم- «مَنْ كَانَ يَرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنَّدَ اللَّهَ ...»

۴) حکیم- «و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بينهما لاعبين ما خلقناهُمَا إلَّا بالحق»

-۳ چرا انسان به دنبال هدف‌هایی است که از طریق آن، استعدادهای گوناگون خویش را به کمال رساند؟

۱) انسان دارای روحیه بی‌نهایت طلب است.

۲) انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند.

۳) انسان دارای مجموعه‌ای فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است.

۴) انسان بی‌هوده آفریده نشده است که خود را سرگرم کارهای لغو کند.

-۴ ریشه اختلاف در انتخاب هدف‌ها کدام است و در چه صورت یک فرد، همه زندگی خویش را در مسیر رسیدن به شهرت قرار می‌دهد؟

۱) نوع اندیشه انسان‌ها- اگر فکر کند داشتن شهرت مهم است.

۲) بینش و نگرش خاص افراد- اگر هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار دهد.

۳) نوع هدف اشخاص- اگر فکر کند داشتن شهرت مهم است.

۴) جهان‌بینی هر فرد- اگر هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار دهد.

-۵ انسان‌ها معمولاً به دنبال چه اهدافی هستند؟

۲) آنان را از فکر به آخرت باز ندارد.

۴) از طریق آن‌ها استعدادهای خویش را به کمال برسانند.

۱) آنان را از دنیا باز ندارد.

۳) از طریق آن‌ها، وجودشان آرامش گیرد.

-۶ اختلاف در هدف ... نوع نگاه و اندیشه انسان است و برای انتخاب صحیح هدف و دلستگی به آن‌ها نیازمند ... هستیم.

۲) علت- معیار

۴) علت- تلاش بسیار

۱) معلول- معیار

۳) معلول- تلاش بسیار

-۷ اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است چه چیزی را مقصد نهایی خویش قرار دهد و این موضوع را می‌توان در کدام آیه جستجو کرد؟

۱) تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ- «فَعِنَّدَ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

۲) تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ- «مَا خلقناهُمَا إلَّا بالحق»

۳) رسیدن به ایمان و تقوا- «فَعِنَّدَ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

۴) رسیدن به ایمان و تقوا- «مَا خلقناهُمَا إلَّا بالحق»

-۸ ملاک کامل‌تر بودن یک هدف چیست؟

۱) پاسخ‌گویی بهتر به دو ویژگی «متنوع بودن استعدادهای انسان» و «بی‌نهایت طلبی او»

۲) بهره‌مندی مطلوب از نعمت‌های مادی و معنوی

۳) رعایت تقدم و تأخیر در انتخاب اهداف

۴) اعتقاد به وجود حکمت الهی در خلقت تک تک موجودات

-۹ این که «زندگی و حیات انسان از خداوند است، پس باید برای خدا خرج شود»، از مفهوم کدام آیه شریفه استخراج می‌گردد؟

۱) «وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَا عَيْنَ مَا خَلَقْنَا هُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»

۲) «وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْإِنْسَ إِلَّا لِعِبْدِنَ»

۳) «قُلْ أَنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

۴) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ»

سوال‌های دشوار

-۱۰ از دقت در آیه شریفه «من کان یرید ثواب الدنیا فعنده اللہ ثواب الدنیا و الآخرة»، کدامیک از مفاهیم زیر دریافت نمی‌گردد؟

۱) خداوند می‌خواهد که انسان‌ها علاوه بر بهره‌مندی از نعمت‌های مادی، کارهای خود را برای رضایت او انجام دهند و سرای آخرت خوبیش را نیز آباد سازند.

۲) برخی انسان‌ها در زندگی هدف خود را به گونه‌ای انتخاب می‌کنند که هدف‌های دیگر را نیز دربرمی‌گیرد؛ آن‌ها با یک تیر چند نشان می‌زنند.

۳) بندگان واقعی خداوند مانند کوهنوردانی هستند که در مسیر رسیدن به قله، هم تندرستی خود را تأمین می‌کنند و هم از مناظر زیبای طبیعت بهره می‌برند.

۴) هدف بزرگ انسان‌ها، به همان میزان که ضامن خوشبختی آن‌هاست، نیازمند همت و اراده محکم نیز می‌باشد؛ چرا که دست‌یابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.

-۱۱ با توجه به آیات قرآن کریم، کسی که تنها زندگی زودگذر دنیا را بطلبید، نتیجه‌اش چه خواهد بود؟

۱) آن مقدار از آن را که بخواهد به او داده می‌شود و با خواری وارد دوزخ می‌شود.

۲) اراده خدا بر مقدار آن تعلق گرفته و سپس در دوزخ خواهد بود.

۳) در این دنیا چیزی نصیب او نمی‌شود.

۴) در دنیا به نیکی می‌رسد ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارد.

-۱۲ کامل‌ترین تعبیر درباره هدف زندگی انسان کدام است و قرآن در این خصوص چه می‌فرماید؟

۱) قرب الهی - «قُلْ أَنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

۲) زندگی به خاطر خدا - «قُلْ أَنَّ صَلَاتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

۳) قرب الهی - «وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَا عَيْنَ»

۴) زندگی به خاطر خدا - «وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَا عَيْنَ»

-۱۳ با توجه به رتبه‌بندی اهداف برای انتخاب صحیح و دل‌بستن به آن‌ها، کدامیک از گزینه‌های زیر، صحیح‌ترین مفهوم را به ذهن متبار می‌سازد؟

۱) تنها اهداف پایان‌نایذیر برای زندگی ما ضروری هستند.

۲) اهداف پایان‌بزیر، ما را از رسیدن به اهداف اصلی باز می‌دارند.

۳) دلبستگی به اهداف فرعی باید بتواند مانع رسیدن به اهداف اصلی شود.

۴) دلبستگی به اهداف فرعی نباید مانع رسیدن به اهداف اصلی شود.

-۱۴ با توجه به آیه ۱۳۴ سوره نساء، «هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد» چه چیزی را باید بداند؟

۱) «إِنَّمَا شَاكِرًا وَ إِنَّمَا كُفُورًا»

۲) «وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَا عَيْنَ»

۳) «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ»

۴) «فَأَلْهَمَهَا فَجُورُهَا وَ تَقْوَاهَا»

- ۱۵- از ترجمة کدام آیه شریفه می‌توان این نتیجه را به دست آورد که اهداف پایان‌نایاب‌زیر همان اهداف اخروی هستند؟
- (۱) آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست، بهتر و پایدارتر است.
  - (۲) بعضی از مردم می‌گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن، ولی در آخرت بهرامی ندارند.
  - (۳) ایشان از کار خوب نصیب و بهرامی ندارند و خداوند سریع الحساب است.
  - (۴) آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبید، آن مقدار از آن را که بخواهیم به او می‌دهیم.

- ۱۶- انتخاب اهداف خود با نگاه درست مستلزم چیست و این استلزم، توانایی مشخص کردن چه چیزی را به انسان می‌دهد؟
- (۱) معیار و ملاک- ریشه اختلاف در هدف میان انسان‌های مختلف
  - (۲) معیار و ملاک- هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان
  - (۳) بینش و نگرش خاص خود- هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعدادهای متنوع انسان
  - (۴) بینش و نگرش خاص خود- ریشه اختلاف در هدف میان انسان‌های مختلف

- ۱۷- عبارت «اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.»، با کدام آیه شریفه ارتباط مفهومی دارد؟
- (۱) بعضی از مردم می‌گویند پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی رحمت فرما.
  - (۲) آن‌چه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن‌چه نزد خداست بهتر است.
  - (۳) هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
  - (۴) آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبید، آن مقدار از آن را که بخواهیم و به هر کس اراده کنیم می‌دهیم.

سؤالهای دشوارتر

- ۱۸- خداوند، برگزیدن هوشمندانه هدف زندگی را در کدام عبارت شریفه متذکر شده است و خطاب به چه کسانی آن را تبیین می‌کند؟
- (۱) «ما خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»- «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ»
  - (۲) «ما خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»- «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا»
  - (۳) «فَعَنِ الدِّينِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ»- «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا»
  - (۴) «فَعَنِ الدِّينِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ»- «مَنْ كَانَ يُرِيدُ العِزَّةَ»

- ۱۹- بیت «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ / خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟» با کدام عبارت قرآنی هم مفهوم است؟
- (۱) «کان سعیهم مشکورا»
  - (۲) «الله رب العالمين»
  - (۳) «فَعند الله ثواب الدنيا و الآخرة»
  - (۴) «ما خلقنا هما إلّا بالحق»

- ۲۰- نزدیکی جان و دل به خداوند چه ره‌آورده به دنبال دارد و زایدۀ چیست؟
- (۱) آبادی سرای آخرت- انگیزه رضای خدا در کارهای دنیوی
  - (۲) آبادی سرای آخرت- لطف و رحمت ویژه خدا پس از شناخت هدف اصلی
  - (۳) راضی شدن به حیات دنیوی- انگیزه رضای خدا در کارهای دنیوی
  - (۴) راضی شدن به حیات دنیوی- لطف و رحمت ویژه خدا پس از شناخت هدف اصلی

- ۲۱- بیت زیر به کدام پیام اشاره دارد؟
- ای عقل تو به باشی در دانش و در بیشن؟
یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟
- (۱) شایسته است که تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ، مقصد نهایی انسان باشد.
  - (۲) برای رسیدن به کمالات نامتناهی، هر کاری باید انجام داد.
  - (۳) همت و اراده بزرگ ضامن خوشبختی و سعادت ابدی است.
  - (۴) برای رسیدن به سعادت در آخرت باید کوشش کرد.

درس اول : هدف زندگی

دین و زندگی (۱) – پایه دهم

-۲۲ مطابق اندیشه اسلامی، عامل تقریب جان و دل به خدا و ثمره آن به ترتیب از کدام گزاره‌های زیر مستفاد می‌گردد؟

۱) آبادی سرای آخرت- رسیدن به همه اهداف دنیا

۲) انجام کارهای دنیوی برای رضای خدا- رسیدن به همه اهداف دنیا

۳) آبادی سرای آخرت- انجام کارهای دنیوی برای رضای خدا

۴) انجام کارهای دنیوی برای رضای خدا- آبادی سرای آخرت

-۲۳ از آیه شریفه «قل انّ صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»، کدام موضوع به ذهن انسان متبدّر می‌گردد؟

۱) انسانی که در مسیر هدف اصلی زندگی در حرکت است، تمام اعمالش را فقط برای خدا انجام می‌دهد.

۲) همه موجودات عالم به ویژه انسان با برنامه حسابشده‌ای به این جهان گام نهاده‌اند.

۳) هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

۴) برخی از اهداف پایان‌پذیر بوده و فقط پاسخگوی برخی استعدادهای مادی ما هستند.

-۲۴ از شعر مولانا که سروده است: «ای دوست، شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟/ خوبی قمر بهتر یا آن که قمر سازد؟» چند مورد قابل برداشت است؟

الف) افراد زیرک می‌دانند که برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را دربردارند.

ب) رسیدن به نعمت و پاداش دنیا، در سایه رسیدن به اهداف غیرالله می‌سیر می‌گردد.

ج) به میزانی که هدف برتر و جامع‌تر باشد، هدف‌های بیشتری را درون خود جای می‌دهد.

د) افراد باهوش با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، با یک تیر چند نشان می‌زنند.

۱) ۲

۴) ۴

۳) ۱

۳) ۳

-۲۵ بیت «ای باغ تویی خوش تر یا گلشن و گل در تو؟ / یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟» با کدام آیه قرابت معنایی نزدیکی دارد و مفهوم آن چیست؟

۱) «قل إنّ صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»- انتخاب خدا جامع همه اهداف است.

۲) «من کان یرید ثواب الدنیا فعنده اللہ ثواب الدنیا و الآخرة»- انتخاب خدا جامع همه اهداف است.

۳) «قل إنّ صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»- اگر مقصد خدا باشد، مفاهیم کلیدی تعریف جدید پیدا می‌کند.

۴) «من کان یرید ثواب الدنیا فعنده اللہ ثواب الدنیا و الآخرة»- اگر مقصد خدا باشد، مفاهیم کلیدی تعریف جدید پیدا می‌کند.

-۲۶ با توجه به آیه ۱۹ سوره اسراء بگویید خداوند به چه کسی پاداش می‌دهد؟

۱) در دنیا از نعمتها و اهداف دنیوی غافل نباشد.

۲) سرای آخرت را بطلبید و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد.

۳) از خداوند در کنار طلب دنیا، آخرت را هم طلب کند.

۴) نوع نگاه و اندیشه‌اش را فقط معطوف به اهداف اخروی کند.

-۲۷ شعر «ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش / یا آن که به هر لحظه صد عقل و نظر سازد؟» به کدام موضوع اشاره دارد؟

۱) مصدق کسانی است که بهترین و با ارزش‌ترین دارایی و سرمایه‌های خود را از دست داده‌اند.

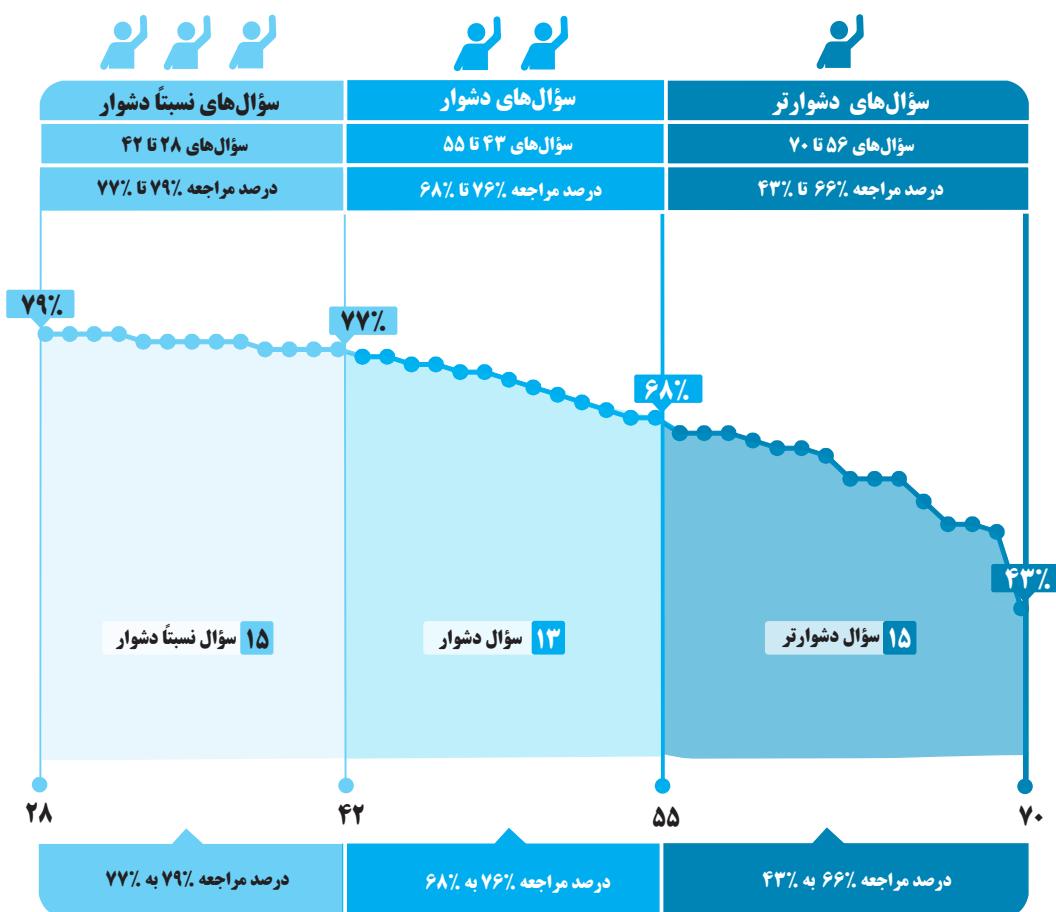
۲) برخی از هدف‌ها به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند.

۳) می‌توان با یک تیر چند نشان را زد و به همه اهداف دنیا ریسید.

۴) می‌توان به حیات دنیا راضی شد و به این حیات آرام گرفت.

پر پرواز

برای هر مبحث کتاب، جدول و نمودار سطح‌بندی سؤال‌ها مانند نمودار پایین تهیه شده، در این جدول تعداد و شماره سؤال‌های هر سطح، (نسبتاً دشوار، دشوارتر)، درصدهای مراجعته ابتدایی و انتهایی هر سطح مشخص و نمودار براساس درصد مراجعته به سؤال و شماره سؤال‌ها تنظیم شده است. بدیهی است که این نمودار باید شبیه منطقی داشته و هرچه رو به پایان می‌رویم درصد مراجعته، کمتر و سؤال‌ها دشوارتر شود.

معرفی نشانه‌ها

در مقابل هر سؤال سه نشانه‌ی زیر را مشاهده می‌کنید:

۲ تاریخ برگزاری آزمون

۲ درصد دانش‌آموزانی که پاسخ صحیح داده‌اند.

۱ درصد مراجعته‌کنندگان به هر سؤال

سوال‌های نسبتاً دشوار

- ۲۸- اگر بخواهیم تعریف صحیحی از «خودشناسی» ارائه دهیم، کدام گزاره ما را به بهترین وجه راهنمایی خواهد کرد؟

- ۱) شناخت موانع حرکت انسان در مسیر تقرب به خدا و تشخیص اهداف پایان‌پذیر
- ۲) شناخت سرمایه‌ها و توانایی‌های انسان و موانع حرکت در مسیر اهداف پایان‌پذیر
- ۳) شناخت موانع حرکت انسان در مسیر دنیایی و نحوه مقابله یا اجتناب از این موانع
- ۴) شناخت سرمایه‌ها و توانایی‌های انسان و چگونگی به کارگیری آن‌ها

- ۲۹- سودمندترین دانش برای حرکت در مسیر نزدیکی و تقرب به حق تعالی، ... است و اولین گام برای حرکت در این مسیر ... است.

- ۲) خودشناسی- شناخت انسان
- ۴) خودشناسی- استفاده از عقل
- ۱) خداشناسی- استفاده از عقل
- ۳) خداشناسی- شناخت انسان

- ۳۰- مطابق اندیشه اسلامی، به کمک کدام‌یک از سرمایه‌های انسانی به ترتیب «مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط تشخیص می‌دهیم» و «از جهل و نادانی دور می‌شویم؟»

- ۱) عقل - اختیار
- ۲) اختیار - عقل
- ۳) عقل - عقل
- ۴) اختیار - اختیار

- ۳۱- چه چیزی سبب می‌شود که انسان در مقابل گناه و زشتی عکس العمل نشان دهد و چه زمانی انسان خود را سرزنش و ملامت می‌کند؟

- ۱) وجودان اخلاقی- بعد از به گناه آلوده شدن
- ۲) گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها- بعد از مورد وسوسه شیطان قرار گرفتن
- ۳) وجودان اخلاقی- بعد از مورد وسوسه شیطان قرار گرفتن
- ۴) گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها- بعد از به گناه آلوده شدن

- ۳۲- هر یک از عبارت‌های «یاری کردن آدمی در پیمودن راه حق» و «بازداشت از راحت طلبی» به ترتیب مربوط به سرمایه‌های ... و ... است.

- ۱) عقل- وجودان
- ۲) عقل- عقل
- ۳) پیامبران و پیشوایان دین- وجودان
- ۴) پیامبران و پیشوایان دین- وجودان

- ۳۳- از آیه شریفه «آنَا هَدِيَنَا السَّبِيلَ اماً شاكِراً وَ إِماً كُفُوراً» کدام موضوع دریافت نمی‌شود؟

- ۱) خدا راه رستگاری و شقاوت را به ما نشان داده تا با استفاده از عقل، راه رستگاری را برگزینیم.
- ۲) خداوند راه را به انسان نشان داده است، چه انسان سپاس‌گزار باشد و چه ناسپاس.
- ۳) خدای متعال شناخت خیر و نیکی و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار داده است.
- ۴) خداوند ما را صاحب اراده و اختیار آفریده و مسئول سرنوشت خویش قرار داده است.

- ۳۴- اگر سؤال شود که «خداوند متعال چه جایگاهی برای انسان در نظام هستی قائل شده است؟» کدام مورد کامل‌ترین پاسخ به این سؤال می‌باشد؟

- ۱) خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفریده و مسئول سرنوشت خویش قرار داده است.
- ۲) خداوند به انسان نیروی عنایت کرده است که با آن بیندیشد و مسیر درست را از غلط تشخیص دهد.
- ۳) خداوند آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرار داده است.
- ۴) با قرار دادن سرمایه‌های بزرگی در وجود او و فرستادن راهنماییان الهی، حجت را بر او تمام کرده است.

- ۳۵- کدام‌یک از آیات زیر بیان‌گر سرمایه‌ای در انسان است که با وجود آن نمی‌توانیم مسئولیت سرنوشت خویش را به دوش دیگری بیندازیم؟

- ۱) «و نَفْسٌ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فَجُورُهَا وَ تَقْوَاهَا»
- ۲) «آنَا هَدِيَنَا السَّبِيلَ اماً شاكِراً وَ إِماً كُفُوراً»
- ۳) «وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةً»
- ۴) «وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا لَا عَبِينَ»

- ۳۶- آیه شریفه ... بیان‌گر وجود قدرت اختیار در انسان است و نام دیگر نفس لوامه، ... است.

- ۱) «آنَا هَدِيَنَا السَّبِيلَ اماً شاكِراً وَ إِماً كُفُوراً»- وجودان
- ۲) «وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةً»- نفس مطمئنه
- ۳) «وَ لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةً»- وجودان

-۳۷- قرآن کریم عامل گمراه‌کننده‌ای را به انسان‌ها معرفی می‌کند که خود را برتر از ... می‌پنداشد و مانع درونی رسیدن به هدف را ... می‌نماد.

- ۲) همه موجودات- نفس لوامه
۴) همه موجودات- نفس امارة

- ۱) آدمیان- نفس امارة
۳) آدمیان- نفس لوامه

-۳۸- اولین گام برای حرکت انسان در مسیر تقرب به خدا چیست و «یافتن خدا» مربوط به کدام یک از سرمایه‌های انسان است؟

- ۱) شناخت انسان- نیروی عقل
۲) شناخت انسان- سرشت خدا آشنا
۴) شناخت خدا- سرشت خدا آشنا

- ۲) شناخت انسان- نیروی عقل
۳) شناخت خدا- نیروی عقل

- ۱) امدادرسانی به انسان در پیمودن راه حق با برخورداری از کدامین سرمایه انجام می‌شود؟
۲) عقل و جدان اخلاقی
۴) گرایش به خیر و نیکی همراه با بیزاری از گناهان

- ۳) پیامبران و پیشوایان همراه با کتاب راهنمای

-۳۹- «دریافت حقایق»، «پرهیز از گناه» و «برگزیدن راه دوری از شقاوت» به ترتیب با کدامیک از سرمایه‌های رشد مرتبط است؟

- ۱) نیروی عقل- نفس لوامه- شناخت خیر و نیکی
۲) شناخت خیر و نیکی- نفس لوامه- شناخت خیر و نیکی
۳) شناخت خیر و نیکی- شناخت خیر و نیکی- اختیار
۴) نیروی عقل- شناخت خیر و نیکی- اختیار

- ۱) منع انسان از خوشی‌های زودگذر مربوط به ... می‌باشد که ... از موانع رشد در مقابل آن قرار دارد.
۲) راهنمایان الهی- نفس امارة
۴) وجود- شیطان

- ۱) عقل- نفس امارة
۳) عقل- شیطان

-۴۰- «دوری از جهل و نادانی» و «دوری از شقاوت»، به ترتیب مربوط به کدامیک از سرمایه‌های انسان است؟

- ۱) قدرت اختیار و انتخاب - گرایش انسان به خیر و نیکی
۲) قدرت عقل و تفکر - قدرت اختیار و انتخاب
۳) قدرت اختیار و انتخاب - قدرت اختیار و انتخاب
۴) قدرت عقل و تفکر - گرایش انسان به خیر و نیکی

سوالات دشوار

-۴۱- کامل‌ترین تعبیر درباره زندگی به خاطر خدا ... می‌باشد و گزینش راه رستگاری برخاسته از ... انسان است.

- ۱) «قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی ...» - سرشت خدا آشنا
۲) «قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی ...» - اختیار
۳) «من کان یرید ثواب الدّیٰ فعند اللّٰه ثواب الدّیٰ و الآخرة»- سرشت خدا آشنا
۴) «من کان یرید ثواب الدّیٰ فعند اللّٰه ثواب الدّیٰ و الآخرة»- اختیار

-۴۲- «فریب فرزندان آدم»، «فضیلت بر آدمیان» و «وسوسه و فریب» به ترتیب مربوط به چه چیزی از شیطان است؟

- ۱) سوگند- هدف- راه نفوذ
۳) پندار- هدف- راه نفوذ

- ۲) سوگند- پندار- کار
۴) پندار- سوگند- کار

-۴۳- «کار شیطان»، «سوگند شیطان» و «راه نفوذ شیطان» به ترتیب از دقت در کدام گزینه مفهوم می‌گردد؟

- ۱) وسوسه‌کردن و فریب دادن- زیبا و لذت‌بخش نشان دادن گناه- ایجاد کینه و دشمنی میان مردم
۲) دور کردن آدمی از خدا- فریب فرزندان آدم- وسوسه‌کردن و فریب دادن
۳) دور کردن آدمی از خدا- زیبا و لذت‌بخش نشان دادن گناه- ایجاد کینه و دشمنی میان مردم
۴) وسوسه‌کردن و فریب دادن- فریب فرزندان آدم- وسوسه‌کردن و فریب دادن

- ۴۶ کدام عبارت از سخنان شیطان در قیامت، با تنها راه نفوذ او، یعنی وسوسه کردن و فریب دادن انسان ارتباط مفهومی دارد؟

۱) امروز خود را سرزنش کنید، نه مرأ.

۲) نه من می توانم به شما کمکی کنم و نه شما می توانید مرا نجات دهید.

۳) من بر شما تسلطی نداشتم، فقط شما را به گناه دعوت کردم.

۴) خداوند به شما وعده حق داد.

- ۴۷ این که «خداوند آن چه در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آن‌ها را در وجود او قرار داده است»، بیانگر چیست و

اجتناب از گناه مرتبط با کدام سرمایه و عامل رشد و رستگاری انسان است؟

۱) هدایت الهی و فرستادن راهنمایان- گرایش به خیر و نیکی

۲) هدایت الهی و فرستادن راهنمایان- نیروی تعقل و تفکر

۳) جایگاه ویژه انسان در نظام هستی- نیروی تعقل و تفکر

۴) جایگاه ویژه انسان در نظام هستی- گرایش به خیر و نیکی

- ۴۸ برگزیدن راه رستگاری و دوری از شقاوت با استفاده از کدام سرمایه بوده و علت سرزنش و ملامت خود به هنگام انجام گناه، در کدام آیه مبارکه مشاهده می‌شود؟

۱) کرامت انسان- «و لا اقسم بالنفس اللوامة»

۲) عقل- «و لا اقسم بالنفس اللوامة»

۳) کرامت انسان- «فألهمها فجورها و تقوها»

۴) عقل- «فألهمها فجورها و تقوها»

- ۴۹ نتیجه «قرار گرفتن سرمایه شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن» در وجود ما، چیست؟

۱) مطمئن می‌شویم خداوند با اعطای توانمندی‌های ذاتی ما را گرامی داشته است.

۲) راه صحیح زندگی را از راههای نادرست و بی‌راهه تشخیص می‌دهیم.

۳) راه رستگاری را برمی‌گزینیم و خود را در برابر زندگی خویش مسئول می‌دانیم.

۴) به خیر و نیکی روی آورده و از گناه و زشتی می‌پرهیزیم.

- ۵۰ کدام سرمایه الهی سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهیم و آیه مربوط به این مفهوم چیست؟

۱) گرایش به نیکی و زیبایی- «و نفس و ماسواها فالهمها فجورها و تقوها»

۲) نفس اتاره- «و نفس و ماسواها فالهمها فجورها و تقوها»

۳) گرایش به نیکی و زیبایی- «و لا اقسم بالنفس اللوامة»

۴) نفس اتاره- «و لا اقسم بالنفس اللوامة»

- ۵۱ «گزینش راه رستگاری و تبری از شقاوت» و «روی آوردن به خیر و نیکی» به ترتیب در ارتباط با کدام آیات شریفه است؟

۱) «و نفس و ما سوآها فالهمها فجورها و تقوها»- «لا اقسم بالنفس اللوامة»

۲) «آنَّا هدِيَنَا السَّبِيلَ امَّا شَاكِرُوا وَ امَّا كَفُورُوا»- «و نفس و ما سوآها فالهمها فجورها و تقوها»

۳) «آنَّا هدِيَنَا السَّبِيلَ امَّا شَاكِرُوا وَ امَّا كَفُورُوا»- «لا اقسم بالنفس اللوامة»

۴) «و نفس و ما سوآها فالهمها فجورها و تقوها»- «و نفس و ما سوآها فالهمها فجورها و تقوها»

- ۵۲ در بیان قرآن کریم، کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برایشان، پشت به حق کردند، شیطان درباره آنان چه ترفندی را به کار می‌برد؟

۱) به وسیله قمار و شراب در میان آنان عداوت و کینه ایجاد می‌کند.

۲) اعمال زشتستان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی می‌فریبد.

۳) با وسوسه کردن و فریب دادن، آنان را به بیراهه می‌کشاند.

۴) کاری می‌کند که انسان را از پیروی از عقل و وجودان بازدارد و سرکش کند.

- ۵۳ شعر «چه کنم با که توان گفت که او / در کنار من و من مهجورم» مربوط به کدام سرمایه عطا شده به انسان است؟

۱) سرشت خدا آشنا

۲) قدرت اراده و اختیار

۳) شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن

- ۵۴- فلسفه ارسال پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوز توسط خداوند برای انسان‌ها چیست؟

- (۱) برگزیدن راه رستگاری و دوری از شقاوت
- (۲) نشان دادن راه سعادت و کمک به پیمودن راه حق
- (۳) تشخیص راه رستگاری از شقاوت
- (۴) آگاهی یافتن به سرشت پاک و خدا آشنا

- ۵۵- کدام موضع از آیه شریفه «آنا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً» دریافت می‌گردد؟

- (۱) سامان بخشی وجود انسان توسط خداوند، زمینه‌ساز قدرت اراده و اختیار انسان است.
- (۲) الهام بدی و خوبی به انسان، نشانه‌ای از گرایش انسان به خوبی وجود عقل است.
- (۳) عکس العمل نشان دادن انسان در برابر گناه، نشانه‌ای از وجود اراده و اختیار در انسان است.
- (۴) هر کس مسئول سرنوشت خویش است و باید عاقبت کارهای خود را برعهده بگیرد.

سوال‌های دشوارتر

- ۵۶- در کدام آیه خداوند توأم به دو چیز سوگند خورده است و این آیه با کدام عبارت در ارتباط است؟

- (۱) «وَ لَا أُقِيمُ بِالنَّفْسِ الْلَّوَامَةَ» - ملامت و در انديشه جبران برآمدن پس از گناه
- (۲) «وَ نَفْسٌ وَ مَا سَوَّاها فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا» - بیزاری از دو رویی، حقارت نفس، ریا و ظلم
- (۳) «وَ لَا أُقِيمُ بِالنَّفْسِ الْلَّوَامَةَ» - بیزاری از دو رویی، حقارت نفس، ریا و ظلم
- (۴) «وَ نَفْسٌ وَ مَا سَوَّاها فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا» - ملامت و در انديشه جبران برآمدن پس از گناه

- ۵۷- مطابق انديشه اسلامی، کدامیک از عوامل زیر به ترتیب مانع انسان از خوشی‌های زودگذر و بازدارنده انسان از راحت‌طلبی می‌باشد؟

- (۱) عقل با محکمه‌هایش - وجودن با دوراندیشی
- (۲) وجودن با محکمه‌هایش - عقل با دوراندیشی
- (۳) وجودن با دوراندیشی - عقل با محکمه‌هایش
- (۴) عقل با دوراندیشی - وجودن با محکمه‌هایش

- ۵۸- عبارت‌های «منع از خوشی‌های زودگذر» و «...» هر دو مربوط به یکی از سرمایه‌های انسان هستند.

- (۱) صاحب اراده و اختیار آفریده شدن انسان
- (۲) تشخیص درست از نادرست و حق از باطل
- (۳) سرزنش انسان در هنگام آلوده شدن به گناه
- (۴) برگزیدن راه رستگاری و دوری از راه شقاوت

- ۵۹- به ترتیب وجودن و شیطان ما را از کدام موارد باز می‌دارند؟

- (۱) خوشی زودگذر - دوراندیشی
- (۲) راحت‌طلبی - دوراندیشی
- (۳) خوشی زودگذر - رسیدن به بهشت
- (۴) راحت‌طلبی - رسیدن به بهشت

- ۶۰- بیزاری از زشتی و بدی و روی آوردن به خیر و نیکی یادآور کدام سرمایه خدادادی در وجود ماست و کدام آیه/آیات به آن اشاره دارد؟

- (۱) نشان دادن راه رستگاری و شقاوت به انسان - «آنا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً»
- (۲) شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن - «وَ نَفْسٌ وَ مَا سَوَّاها فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»
- (۳) شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن - «آنا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً»
- (۴) نشان دادن راه رستگاری و شقاوت به انسان - «وَ نَفْسٌ وَ مَا سَوَّاها فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»

- ۶۱- مفهوم «گزینش راه رستگاری با استفاده از سرمایه عقل و دوری از شقاوت» در کدام آیه قرآن بیان شده است؟

- (۱) «آنا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً»
- (۲) «وَ نَفْسٌ وَ مَا سَوَّاها فَالْهَمَّهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»
- (۳) «اگر ما گوش شنوا داشتیم یا ..... در میان دوزخیان نبودیم»
- (۴) «وَ لَا أُقِيمُ بِالنَّفْسِ الْلَّوَامَةَ»

- ۶۲- در بیان قرآن کریم در آیه ۱۰ سوره ملک، جهنمیان چه چیز را علت دوزخی شدن خود می‌شمارند؟

- (۱) نداشتن ایمان قوی و اقامه نکردن نماز
- (۲) نداشتن گوش شنوا و تعقل نکردن
- (۳) بر عهده نگرفتن مسئولیت خویش
- (۴) گرایش خود به شر و بدی

-۶۳ از آیه شریفه «و نفس و ماسوّاها فالهمها فجورها و تقوها» کدام موضوع مستفاد نمی‌گردد؟

- ۱) عکس العمل نشان دادن انسان در برابر گناه، برخاسته از گرایش انسان به نیکی‌ها است.
- ۲) انسان کرامت و بزرگواری را دوست دارد و از دوروبی، ذلت، دون‌همتی و ظلم بیزار است.
- ۳) همه عالم نشانه‌ای از خدا دارد و در میان موجودات این انسان است که آن را درمی‌یابد.
- ۴) خداوند بدی‌ها و خوبی‌ها را به انسان الهام کرده، لذا انسان آن‌ها را می‌فهمد و فقط به خوبی‌ها گرایش دارد نه بدی‌ها.

-۶۴ براساس آیات قرآن، کسانی که مردم را در هنگام فراخواندن دیگران به نماز مسخره می‌کنند چه ویژگی‌هایی دارند؟

- ۱) شیطان آنها را گمراه کرده است.
- ۲) محبت خدا را در دل حس نکرده‌اند.
- ۳) گروهی هستند که تعقل نمی‌کنند.
- ۴) میل سرکش نفس اماره در درون آنها طغیان کرده است.

-۶۵ «بیزاری انسان از دوروبی، حقارت، ریا و ظلم» و «برآمدن در اندیشه جبران گناه» هر یک به ترتیب از سرمایه‌های معرفی شده در کدام آیه مبارکه نشأت می‌گیرند؟

۱) «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»- «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»

۲) «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»- «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»

۳) «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»- «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»

۴) «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»- «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»

-۶۶ عامل امتناع از شنیدن ندای عقل، با سرمایه ذکر شده در کدام‌یک از آیات زیر در تقابل است و این عامل چگونه راه رسیدن به لذت‌های زودگذر را هموار می‌سازد؟

- ۲) «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»- با سرزنش انسان
- ۴) «أَنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَافُورًا»- با سرزنش انسان

-۶۷ اگر بخواهیم به علت مصداق آیه «ولَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ» اشاره کنیم، مفهوم کدام آیه / آیات قرآنی پاسخ‌گوی ماست؟

۱) «أَنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَافُورًا»

۲) «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»

۳) «مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ إِلَّا بِالْحَقِّ»

-۶۸ کدام آیه / آیات بیان‌گر مسبب واکنش انسان نسبت به کژی و گناه است و توانایی اجتناب از شقاوت، در گرو برخورداری از سرمایه مطرح شده در کدام آیه شریفه است؟

۱) «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها...»- «فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»

۲) «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»- «فَاللهُمَّا فُجُورُهَا وَتَقْوَاهَا»

۳) «وَنَفْسٌ وَمَا سَوَّاها...»- «أَنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَافُورًا»

۴) «وَلَا أُقِسِّمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَامَةَ»- «أَنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَافُورًا»

-۶۹ در بیان قرآن کریم، شیطان اعمال زشت چه کسانی را در نظرشان زینت داده است و آنان را چگونه فریته است؟

۱) کسانی که ایمان دارند ولی اعتقادشان قلبی نیست- زینت دادن گناه در نظرشان

۲) کسانی که ایمان دارند ولی اعتقادشان قلبی نیست- با آرزوهای طولانی

۳) کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، به حق پشت کردند- زینت دادن گناه در نظرشان

۴) کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، به حق پشت کردند- با آرزوهای طولانی

-۷۰ از آیه شریفه «و نفس و ماسوّاها فالهمها فجورها و تقوها» مفهوم کدام گزینه به ذهن انسان متبار می‌گردد؟

۱) دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از او دورم

۲) هیچ چیز را مشاهده نکردم مگر اینکه خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.

۳) خداوند، انسان را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد.

۴) خداوند شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بیزاری از آن را در وجود ما قرار داد.